

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERAD

MAGASIN

VY FRÅN TROLLHÄTTAN. — FOTO. A. BACKLUND, GÖTEBORG.

13:DE ÅRG.

DEN 29 SEPTEMBER 1912.

N:O 53.

Foto. A. Wallén, Trollhättan.

A. OCH H. NYDQVIST.
(FÖR H. S. D. NYTAGET PORTRÄTT.)

Kliché: Bengt Sjöström.

ANTENOR OCH HERMAN NYDQVIST.

TILL PORTRÄTTEN Å FÖREGÅENDE SIDA.

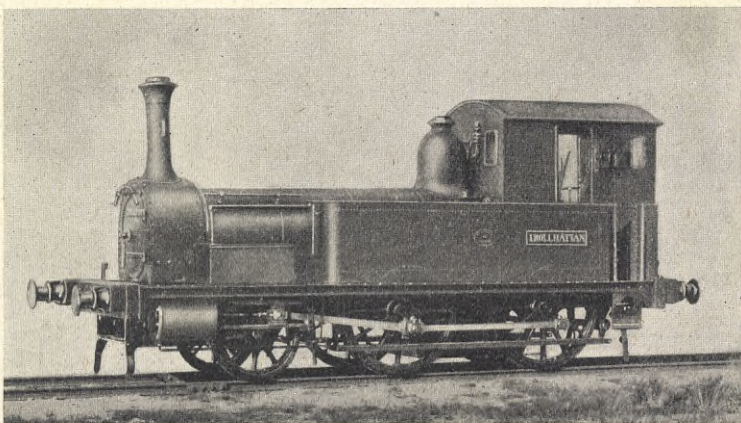
FÖRSTA ANLÄGGNINGEN (boningshus t. v., verkstadsbyggnad och gjuteri t. h.). Foto. 1861.

En af vårt lands äldsta mekaniska verkstäder, Nydqvist & Holms i Trollhättan, har i dagarne upplevat tillfredsställelsen att se det tusende vid densamma tillverkade lokomotivet ånga ut ur sin uppsättningslokal. Äfven i annat hänseende har 1912 varit ett bemärkelseår för verkstaden. Den 31 januari fyllde den ende kvarlevande af dess grundläggare, äfven den bland dem, som varit den svenska lokomotivfabrikationens egentlige skapare och därigenom tillika grundaren af verkstadens berömmelse i vårt lands industrihäf, Antenor Nydqvist, 95 år. Den 9 april kunde hans son, Herman Nydqvist, faderns efterträdare som verkstadens ledare, fira sin halfsekselsfest under den talrika verkstadspersonalens uppriktiga och enhälliga hyllning. Och midsommarafonien slutligen hade sextiofem år förlutit sedan Antenor Nydqvist och Carl Olof Holm i Johan Magnus Lidströms frånvaro lade grundstenen till den äldsta — för öfrigt ännu kvarstående — verkstadsbyggnaden. Firman har med anledning häraf beslutit celebrera leveransen af det tusende lokomotivet med en praktfullt utstyrd, rikt illustrerad, 225 stora kvartsidor stark minnesskrift, i hvilken texten författats af dr Sigurd Hansson i Göteborg, hvilken minnesskrift i dagarne är färdig att utsändas.

Johan Henrik Antenor Nydqvist — Sveriges industrikkares nuvarande Nestor — härstammar från en gammal värmiandssläkt, som i början af 1700-talet antog namnet Nyqvist, hvilket dock senare, väl på grund af släktens härstamning från Nyeds socken, ändrades till Nydqvist. Han är född i Stockholm den 31 jan. 1817, son till kirurgie magistrern Herman Nydqvist och hans maka Elisabeth Christina Nordqvist. Sin första undervisning fick han dels i hemmet och i pension å Fogelsta gård, dels i S:t Jacobi Högre Apologistskola i Stockholm, hvarefter han 15-årig blef elev vid det då nyupprättade, när-

mast med en mekanisk yrkesskola jämförliga Teknologiska institutet, från hvilket han följande år utexaminerades. Här hade han knutit en sedermera betydelsefull ungdomsvänskap med en tre år äldre elev vid institutet, Johan Magnus Lidström, hvilken emellertid ännu några år fortsatte sina studier som föreståndare för verkstadsarbetet vid institutet. Nydqvist åter kom 1833 tillika med sin äldre broder som praktikant till G. F. Hennigs under anläggning varande spinneri i Mölndal, där bröderna bl. a. voro i tillfälle att vid uppsättningen taga noggrann kännedom om en del för detta spinneri från England importerade nya maskiner, hvilken kännedom sedermera skulle komma dem väl till pass. Här gjorde de bekantskap med fabriksmästaren Carl Olof Holm, (f. 1804) som då var anställd å J. W. Buschs spinneri därstädes, och trädde med honom i ett förhållande af varm vänskap och förtroende, hvari snart äfven Lidström indrogs. I maj 1836 anträdde de emellertid en utländsk studieresa, därunder det första längre uppehållet gjordes i Chemnitz, hvarunder de arbetade å Haubolts verkstäder. Dessa sysselsatte sig bl. a. med maskiner för spinneribehof, och då man där ännu ej vunnit kännedom om de nya konstruktioner, som kommit till användning vid det Hennigska spinneriet i Mölndal, blefvo de synnerligen välkomna: de första i Chemnitz tillverkade maskinerna af det nya slaget fabricerades efter de svenska ynglingarnes ritningar och monterades af dem. Här bortrycktes emellertid den äldre, äfven han högt begåfvad, brodern af döden och Antenor

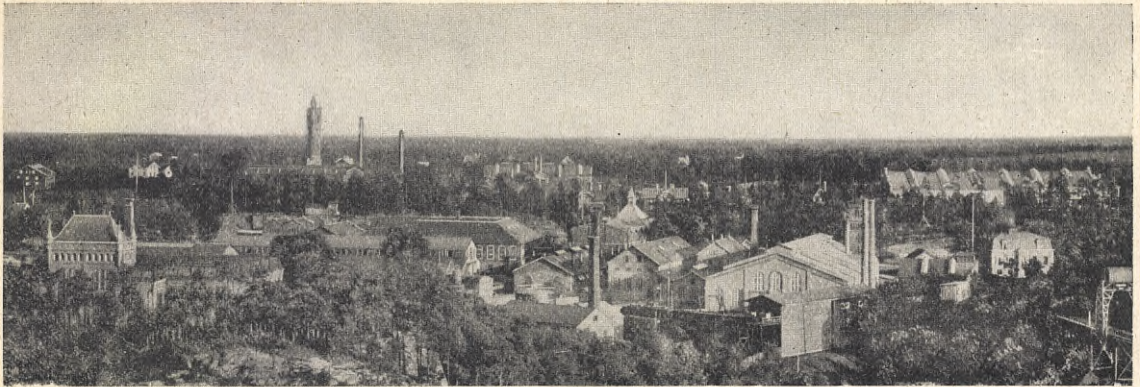
Nydqvist fick ensam fortsätta, därvid ytterligare praktiserande på olika österrikiska och schweiziska verkstäder samt slutligen vid de berömda Köchliniska verken i Mülhausen i Elsass. Icke minst denna sistnämnda praktik blef betydelsefull: för de franska järnvägarnes behof tillverkades vid denna tid i Mül

Refer. S. J. J. J.

DET FÖRSTA LOKOMOTIVET.

Klubb. H. M. S. J. J. J.

Efter fotograf.

TOTALVY ÖFVER VERKSTÄDERNA NU.

Kliche: Kem. A.-B. Besigt Sjöförsparre, 2 1/2 M. Gög.

hausen lokomotiv efter modeller från Sharp, Robert & Co i Manchester, den firma som vid tiden omkring 1840 jämte R. Stephenson i Newcastle intog föregångsplatsen inom lokomotivtillverkningen. Den unge svenske ingenjören försummade ej att noggrant sätta sig in i denna fabrikations alla detaljer.

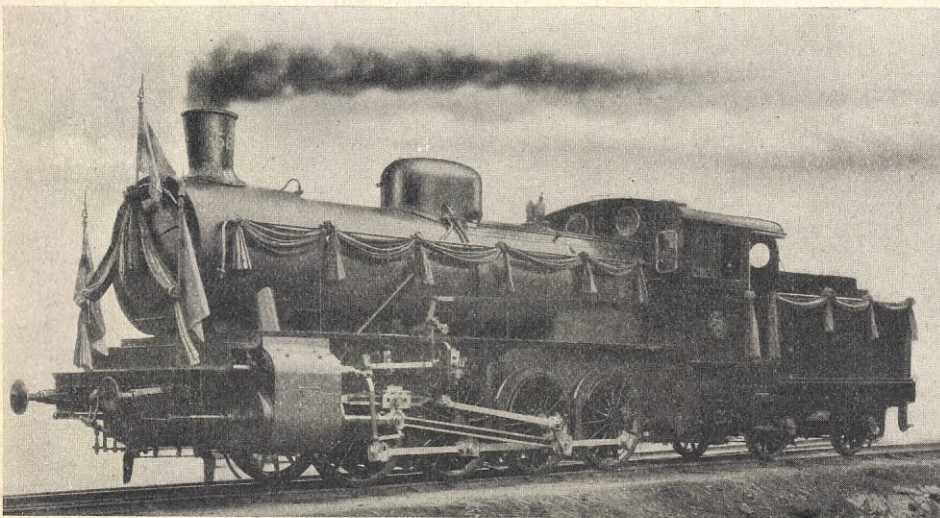
Under sin vistelse i Mülhausen erhöi han emellertid anbud att återvända hem och mottaga en anställning i hemlandet. På våren 1836 hade Lidström erhållit verkmästarebefattningen vid Brevens bruk i Nerike. 1841 mottog han erbjudande att här öfvertaga en liknande mera lockande anställning på det af den framstående brukspatron Lars Gustaf von Celsing på Biby innehafta Hellefors i Södermanland. Förmodligen var det på Lidströms anbefallning, som man vände sig till Nydqvist, när det gälde att finna en efterträdare på Brevens. Denne hörsammade kallelsen, lade hemresan öfver Paris, Hamburg och Köpenhamn samt tillträdde sin plats på nämnda bruk den 10 April 1841.

Här stannade han i sex år. Förbindelsen med Lidström var härunder liflig. Mellan dem diskuterades icke blott dagens små bekymmer och glädjeämnen. Man dryftade också uppfinnartankar. Redan 1842 sökte och erhöi Nydqvist patent å en af honom uppfunnen "dubbelt verkande cylinderblåsmaskin af järn." Vid denna tid var det, som de

första turbinerna eller som de då kallades "strömsnurrorna" kommo till användning i Sverige. Både Lidström och Nydqvist intresserade sig lifligt för det nya sättet för vattenkraftens uttagande och sökte finna förbättrade metoder för snurrornas anordning, hvarvid de hade glädjen njuta uppmuntran och goda råd af sin förre lärare vid Teknologiska institutet Jonas Samuel Bagge, hvilken nu blifvit professor och föreståndare för Bergsskolan i Falun. Två patent — ett af Lidström, ett af honom och Nydqvist gemensamt, — uttogos 1843 och 1846 på förbättrade anordningar vid strömsnurror af Fourneyrons och Cadiats konstruktioner.

Kanske var det närmast dessa uppfinningar, som bragte till utförande naturliga planer på igångsättande af ett eget företag: gjuteri med mekanisk verkstad. För ändamålet satte de sig i förbindelse med vännen Holm i Mölndal, som fick i uppdrag att öppna underhandlingar om upplåtelse af tomt och vattenkraft vid Trollhättan, hvarest den nya, utvidgade kanalaneläggningen öppnats för trafik 1844. Öfverste Nils Ericsson, som då företrädde kanalbolaget, visade det största tillmötesgående. Den 30 mars 1847 undertecknades kontrakt, enligt hvilket c:a 8,300 kvadratmeter mark och vattenkraft om 50 å 60 hästkrafter ställdes till förfogande mot en årlig afgäld för den förra i mån af användning af först 180,

sedan 442 kr., för den senare af 150 kr. under de fem första åren och därefter af 300 kr. Efter nutida begrepp var detta ju slumppriser. För de tre bolagsmännen stod saken icke så. De hade ett begränsadt, till hälften upplånadt kapital disponibelt om endast cirka 21,000 kr. och särskildt Lidström var allvarligt bekymrad för den "höga" afgiften för vattenkraften, som han befarade, att de ej skulle få full användning för.

Efter fotograf.

DET 1000:DE LEVERERADE LOKOMOTIVET.

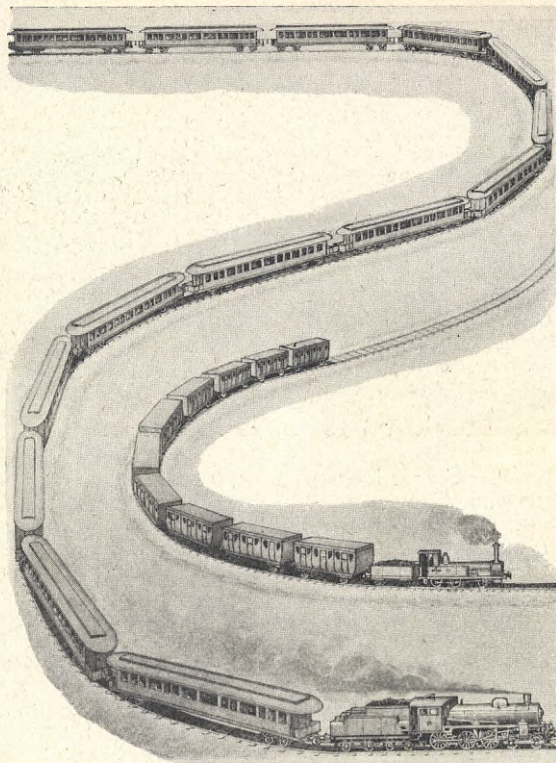
Kliche: Besigt Sjöförsparre.

L. var dock den ende som hade egna reda pänningar att sätta i företaget. De båda andra lyckades låna af släktingar. Ingen kunde då ana, att denna anläggning i sinom tid skulle komma att gifva bröd åt vid pass hälften af befolkningen i ett samhälle, som nu håller på att rycka in i ledet bland Sveriges städer med ett invånartal, hvilket 1847 skulle satt detsamma i fjärde rummet bland dem samtliga!

Som ofvan nämndes, lades grundstenen till den första byggnaden mid-sommaraftonen 1847. Allting uppfördes från början med största soliditet, men med omsorgsfullaste sparsamhet. De flesta maskinerna utgjordes af egna tillverkningar. Den 27 maj 1848 erhöles det då ännu erforderliga tillståndet af landshöfdingeämbetet att idka fabriksrörelse. Redan dessförinnan hade bolagsmännen — den 5 April 1848 — mottagit den första beställningen: af friherre Hans von Essen på Kafås å en turbin med tillbehör. I själfva verket voro turbiner och vattenkvarnar verkstadens första specialitet, ehuru intet slag af gjutgods eller maskiner låg utanför verkstadens fabriktionskapacitet. I orderlistorna finner man dessutom snart ångmaskiner och lokomobiler ("landsvägslokomotiv") intaga ett framstående rum. I större antal tillverkades dessutom under denna första period hvarjehanda gjutgodsdelar till landbruksredskap, som tack vare Edvard Nonnen började komma till stor användning i Västergötland, ävensom tröskverk i synnerhet för häst- och vattenkraft. Men därjämte utfördes vid denna tid krönar, pressar för socker- och pappersbruk, signalkanoner, ugnsbeslag och spisar, grafkors af gjutjärn med inskriptioner, pressjärn och pressjärnsugnar, en press "för pressning af möss-skärmar", grytor för apoteksvaruberedning, diverse såsom pallringar och klyst till kanalbåtar o. s. v.

En af bolagsmännen, Lidström, borttrycktes tidigt af döden: han drabbades af kolerafarsoten 1850 vid endast 36 års ålder. De båda andra fortsatte emellertid med framgång verksamheten, ända tills Holm 1871 vid 67 års ålder äfven utskildes ur firman i sammanhang med Nydqvists upptagande af lokomotivtillverkning i fabriksmässig skala.

Redan tidigt hade verkstaden som nämnts upptagit tillverkning af då s. k. landsvägslokomotiv. Det var en af dessa synnerligen väl utförda lokomobiler, i midten på 1860-talet levererad till ägaren af Rådanefors och uppställd vid Lilleskog för en provisorisk såg för afverkning af på berget invid inköpt virke, som gaf anledning till den första beställningen af ett järnvägslokomotiv hos firman. Denna lokomobil kom nämligen under ögonen på den bekante järnvägsbyggaren Claes Adelsköld,

SNALLTÅGLOKOMOTIV MED STÖRSTA VAGNANTAL PÅ 1860-TALET OCH NU.

hvilken då befann sig på resor i Västergötland för utstakande af den just vid denna tid af den bekante järnvägsfirman, landshöfdingen greve Erik Josias Sparre med för honom utmärkande initiativkraft och energi genomdrifna Uddevalla—Vänersborg—Herrljungabanen. Lokomobilens väckte major A Jelskölds uppmärksamhet, han underkastade den en närmare granskning och kom till slutomdömet: "Detta är icke vanligt lokomobilarbete; det är ju fullständigt lokomotivarbete". Under ett sammanträffande med Nydqvist förvissade han sig om, att firman gärna skulle vilja och äfven kunna åtaga sig tillverkningen af lokomotiven till den under byggnad varande järnvägen. Man kom öfverens, men i sista stund fick landshöfdingen betänkligheter och tillkallade Nydqvist. På dennes vördsamma fråga, huru lokomotivfrågan låge, utbrast greve Sparre: "Jag har talat med

min vän öfverdirektör Beijer (dåvarande chefen för styrelsen öfver statens järnvägsbyggnader), och han har sagt, att i Sverige kan man icke göra lokomotiv. Jag står verkligen icke till svars med att beställa hos herrarne!" Nydqvist gemälde lugnt: "Men det behöfver ju inte herr greven svara för; det svarar jag för." Det var en replik i Sparres smak, och han var genast färdig med sin: "Jaså, säger herrn det. Ja, då får det väl gå." På det sättet fick firman Nydqvist & Holm sin första lokomotivbeställning.

Det första lokomotivet — N:o 1 Trollhättan —, som afsändes till Vänersborg den 21 dec. 1865, finnes här afbildadt. Det utställdes till jämförelse med verkstadens lokomotiv N:o 500 vid 1897 års Stockholmsutställning. Det hade då löpt tillsammans 704,602 km., utan att dess väsentliga delar, t. ex. pannan, behöft ersättas. Af dess syskonlokomotiv ha flera ombygts för normal spårvidd och äro ännu i tjänst. Själf har N:o 1 återinköpts för att till äminnelse uppsättas å lämplig plats å verkstadsområdet.

Tre år senare levererades de första lokomotiven till statens järnvägar: Beijer hade ändrat mening om en svensk lokomotivtillverknings möjlighet. Förtroendet för verkstadens kapacitet blef inom kort så starkt, att Nydqvist 1871 kunde besluta sig för den utvidgning af verkstaden för specialtillverkning af lokomotiv, hvilken som nämntt ledde till Holms utträde ur firman.

Redan dessförinnan hade åtskilliga, ej obetydliga nybyggnader företagits. 1868 hade tomten friköpts. Verkstadens följande historia fyller af en enda, från 1881 så godt som intet enda är afbruten rad af nya tomtförvärf och nya anläggningar. I synnerhet blef detta fallet, sedan på 1880-talet Antenor Nydqvists äldre son ställts vid hans sida som ett värdefullt stöd.

Herman Antenor Nydqvist är född i Trollhättan den 9 april 1862. Med hans moder Johanna Eleonora Pettersson hade hans fader ingått äktenskap den 26 nov. 1858. Efter att ha erhållit sin första undervisning i hemmet inskrefs han 1874 i fjärde klassen af Uppsala högre allmänna läroverk, vid hvilket han 1880 aflade mogenhetsexamen. För vinnande af teknisk utbildning begaf han sig på hösten samma år till den berömda schweiziska läroanstalten Eidgenössisches Polytechnicum i Zürich, där han vann inträde på mekaniskt-tekniska afdelningen. Efter fullständigt genomgången kurs utexaminerades han därifrån i augusti 1883, hvarefter han förvärfvade sig ytterligare utbildning genom deltagande i arbetena på verkstadens ritkontor och ett flertal studieresor i Tyskland, Schweiz, Österrike och England. 1888 blef han efter praktiskt medarbete i affärens olika grenar firmans prokurist och upptogs från och med 1896 års ingång till meddelägare i densamma.

Visserligen har Antenor Nydqvist ända tills de sista åren omedelbart deltagit i ledningen af verkstadens angelägenheter: än i denna dag är han vid full andlig vigör trots hundraårsålderns annalkande och särskildt har ingen nedgång förmärkts hvarken i hans ljusa framtidstro eller i den klart målmedvetna energi, hvaraf hela hans lifsgärning fått sin kanske mest karaktäriserande färgläggning. Men det är omisskänligt, att från sonen kommit den hufvudsakliga delen af den mångfald nya uppslag, som är utmärkande för verkstadens historia under det sista kvartseket och som väsentligt bidragit att göra den till den för vårt lands förhållanden fullständigt enastående anläggning den otvifvelaktigt måste anses vara, när man betänker, att den fortfarande arbetar utan anlitan af aktiebolagsform.

Herman Nydqvists befruktande inlägg låta sig igenkänna i snart sagdt alla rörelsens olika grenar. Sålunda torde man icke göra sig skyldig till misstag, om man återför till honom tanken på upprättandet af ett eget martinverk vid verkstaden, låt vara att det 1902 var den 86-åriga fadern, som när det gällde den nya anläggningens omfattning, med samma beslutsamhet, som utmärkt 30 åringen 1847, gaf svaret: "Vi skola taga steget fullt ut på en gång och bygga gjuteriet så stort, som platsen tillåter". Det var otvifvelaktigt Herman Nydqvist, som 1894 tog initiativet till en egen materialprovningsanstalt för verkstaden och därigenom gaf den ett stort försteg i konkurrensen på dess område, där materialets tillförlitlighet spelar en så oerhördt stor roll, som fallet är. Det är också han, som organiserat tid- och sammandragskontorets arbeten på ett sätt, som utgjort ett mönster för andra verkstäder i vårt land. Och det är helt visst också han, som ledt verkstadens arbeten in på nya specialitetsområden utanför lokomotivbyggeriets. Här ha de senare åren tillverkats dessa jätteturbiner på 12- å 14,000 hästkrafter, hvilka turisterna beundrar vid statens anläggningar i Trollhättan och snart kommer att beundra vid det under anläggning varande kraftverket i höga Norden vid Porjus. Här ha utförts pumpverk till våra båda största städers vattenledningar, till Göteborgs vid Alelyckan, och till Stockholms vid Norsborg för att icke tala om ett flertal till mindre samhällen. Här tillverkas luftfjäderhammare och luftkompressorer, gasmaskiner och suggasverk samt för öfrigt en mångfald stålgiutgoods, som t. o. m. fört vårt lands namn med ära öfver hafven. De flesta af Axel Welins däfvertar ha här kommit till utförande, bl a. de sorgligt ryktbara ombord på den förolyckade "Titanic", sorgligt ryktbara icke

därför att de icke fungerade mönstergillt, ty det gjorde de, utan därför att för många af dem saknade lifräddningsbåtar. Just nu levereras undan för undan de jätteskrufvar, som äro afsedda för Panamakanalens slussluckor: längden utgör ej mindre än 8 meter, diametern 1 1/2, vikten på hvarje skruf är 910 kg! Anmärkningsvärdt är, att firman erhöil denna beställning, emedan ingen amerikansk verkstad såg sig i stånd att fullgöra leveransen inom föreskrifven tid. — En ytterst löfresrik fabrikationsgren, som de senaste åren upptagits, är tillverkning af verktygsmaskiner, hvilka sinnrika konstruktioner och storartade precision äro ägnade att framkalla den högsta beundran.

Alltjämt är det emellertid lokomotivtillverkningen, som bildar det centrala i verkstaden. Med stor sorgfällighet följer firman alla nyheter inom branschen. Nydqvist & Holm skyndade sålunda att förvärfva sig det första praktiska patentet å öfverhettninglokomotiv och skänkte sålunda vårt lands järnvägar fördelen af att tidigast möjligt komma i besittning af dessa oerhördt bränslesparande dragmaskiner. Med vördnad betraktar man de väldiga ånghästar, som nu flera åtgången äro under byggnad i uppsättningsverkstaden. Det här afbildade tusende levererade lokomotivet har andra dimensioner än "Trollhättan N:o 1"! Riktigast är kanske en jämförelse mellan detta sistnämnda och det i juli levererade lokomotivet med tillv. = beteckningen N:o 1000. Tjänstevikten för det förra var 15,939 kg., för det senare utan tender 70,200 kg., längden öfver buffers var för det förra 6,767 meter, för det senare 19,475 meter, eldytan 40,8 och 168,0 kvadratmeter, dragkraften 1590 och 9600 kg.!

Men så har också verkstaden vuxit i proportion. Verkstadsbyggnadernas areal upptager nu icke mindre än 5 tunnland. Krafttillgången stiger till 1580 hästkrafter mot de ursprungliga 50 å 60. Verktygsmaskinernas antal uppgår till 771.

Men kanske är ingen siffra bättre ägnad att belysa drottens nuvarande efter svenska förhållanden ovanliga omfattning än den, som angifver de till arbetare och tjänstemän utbetalda lönelöppen. Under år 1911 stego dessa till icke mindre än 1,125,333 kr., motsvarande öfver 21,000 kr. i veckan. Inalles uppgår antalet arbetare och tjänstemän till omkring 1,100 och öfver 4 000 personer hafva sin utkomst direkt af den sysselsättning verkstaden bereder. Lägges härtil den folkmängd, som i sin ordning såsom handlande, handverkare o. s. v. tillfredsställer denna personals behof, förstår man, att det icke ligger någon öfverdrift i vårt påstående i början, att halfva Trollhättans invånaretal har sin utkomst af det företaget, hvartill grunden lades mid-sommaraftonen 1847.

Rikligt erkännande har ock kommit Antenor och Herman Nydqvist till del icke blott af Trollhättans samhälle, hvarinom den förra fyllt och den senare alltjämt fyller viktiga funktioner, utan äfven i form af yttre utmärkelser. När Antenor Nydqvist 1907 fyllde 90 år, telegraferade konung Oscar; "*Jag lyckönskar till de 90 åren tillruggalagda på arbetets och hederns aldrig frånträdde väg*". "Aldrig hafva kungssord varit sannare, aldrig välförtjäntare", skrifver minnesskriftens författare med rätta. Med undantag för åralet kunde omdömet lika väl gälla sonen. Och det må vara tillåtet att uttrycka en förhoppning, att äfven åralet må komma med åren! Herman Nydqvist har värdigt och framgångsrikt och med sällsynt ansvarskänsla fullföljt de ärorika traditioner, hvilka fadern knutit till den industriella anläggning, som utgör hans ärorika lifsgärning.

UTGRÄFNINGAR PÅ BOLMSÖ. Kronprinsen (1) och konduktör Eneström (2) göra arkeologiska undersökningar.

Kronprinsens i dagarne företagna arkeologiska utgrävningar på Bolmsö i Småland hafva lämnat ett godt resultat och bragt i dagen en del intressanta fornyfynd. Utgrävningarna på ön, där en mängd forngrafvar förefinnas, påbörjades på sin tid af den framstående fornforskaren, järnvägskonduktör F. J. E. Eneström. Kronprinsens besök nu betydde infrändandet af ett löfte, gifvet i i våras vid det tillfälle, då hr E., för hvars forskningsverksamhet kronprinsen lifligt intresserar sig, hade företrädde på slottet.

Efter fotograf. Klische. Bengt Silfversparre. PRINS EUGEN (X) I GRANGESBERGS GRUFVOR D. 16 SEPT. H. K. H. skref sitt namn på en grufvägg, där det kommer att inristas.

I den orienterande beskrifning, hr Eneström vid kronprinsens besök lämnade öfver ön, framhöll han, att mycket talar för riktigheten af äldre forskares och historieskrifvares antaganden att Bolmsö skulle vara identisk med den ö, som omnämnes i Hervarasagan. Fullgiltiga bevis härför kunna gifvetvis icke förebibras. Man vet dock, att ön i svunna tider genom segel bara vatten stått i förbindelse med hafvet, och mycket talar för, att den utgjort en tillflyktsort för nordens vikingar. Mängden af grafvar vittnar om, att ön i forntiden varit rikt befolkad.

Foto. Bryndolf. Eskilstuna. Klische. Bengt Silfversparre. I ESKILSTUNA NYFUNNA FORNTIDA GRAFKAMRAR. I den närmaste grafven synas de gamla runhällarne som bildat väggar. Text å sid. 848.

ULRIC FRÉDERIC WALDEMAR COMTE DE LOEWENDAL, maréchal de France né à Hambourg le 6 avril 1700, mort le 27 mai 1755. (Inskription à taflans baksida). Text å sid. 839.

Styrelsen för Centraföreningen för idrottens främjande har bland sju sökande utsett löjtnanten vid Svea trängkår *Carl Hjort till chef för Stadion.*

Den nye Stadionchefen, som är född 1875, har under en följd af år tjänstgjort som lärare och sekreterare vid Gymnastiska centralinstitutet och är känd som en god sportsman, särskildt som skicklig fäktare.

Efter porträtt.

Klick: Bengt Silfverparra.

C. HJORTH.
"Stadions" nye chef.

FRU C. WERSÄLL. Tildelad Internat. Olympiska guldmedaljen.

Vid sommarens olympiad förekom det säkerligen enastående fallet, att *sju bröder deltog* deri. — De voro söner till landshöfdingen i Västerås och fru Ch. Wersäll. — Och nu har modern till detta idrotts-brödrslag tildelats den sällsynta utmärkelsen af den Internationella Olympiska kongressens guldmedalj, instiftad 1894. — Lifligt intresserad för den frivilliga skytterörelsen, har fru W. för sina betydande förtjänster härinom, förut erhållit Sveriges Skytteförb. Skyttmedalj i guld.

I samband med den af Ridderskapet och adeln beslutade modärniseringen och utsmäckningen af Riddarhuset, anmodades på sin tid f. d. professorn, friherre Gustaf Cederström att lämna en målning med motiv från Sveriges storhetstid. Det ifrågavarande konstverket, som nu, den 20 september, överlämnats till Riddarhusdirektionen, har fått sin plats på ena långväggen

Efter fotografi.

Klick: Bengt Silfverparra.

AMERIKAS MINNESTAFLA ÖFVER V. OLYMPIADEN.

Härtill kommer den framstående organisatoriska förmåga, hvarå löjtnant H. visat vid afgörandet tungt vägande prof. I öfrigt ämnar den nye chefen så godt som utslutande ägna sina krafter åt sitt nya ämbete.

Vid sommarens stora idrottsfest i Stockholm öfverlämnades till kronprinsen i amerikanska olympiska kommitténs namn af prof. Mc Kenzie från Pennsylvania en af honom i gips utförd *Minnestafla öfver Olympiaden.* Medaljongen, en meter i diameter och afsedd att pryda Stadion, har i dagarne gjutits på Bergmans konstgjuteri i Stockholm. Kostnaden härför liksom för medaljongens infällning i muren och för den därtill behöfliga marmorplattan har den amerikanska olympiska kommittén anhållit att få bestrida.

"DET STORA ÄFVENTYRET," frih Gustaf Cederströms nya historiska målning i Riddarhuset.

i Riddarhusets öfre vestibul. Taflan, som af konstnären kallats "*Det stora äfventyret*", återger en af vår historias djärfvaste och mest betydelsefulla bragder: det stolta tåget öfver Bälten. I förgrunden och som taflans hufvudfigur synés Carl X Gustaf i det ögonblick då hans häst skall sätta hofvarne på isen. Bredvid på stranden står som andra hufvudfigur Erik Dahlberg visande konungen med sin utsträckta hand den väg, som bör tagas. I bakgrunden synes en rytargrupp och ännu lägre bort den svenska härmassan.

Till porträtt å sid. 838.

Ett äkta Alexander Roslin-porträtt har i dagarne upptäckts i Kalmar och tilldragit sig lillig uppmärksamhet inom konstinresserade kretsar. Porträttet föreställer den franske marskalken, greve de Loewendal, och inköptes på sin tid af Carl XIV Johan i Paris för 5,000 francs. Efter konungens död såldes den på auktion till London, där den renoilerades — öfverflyttades på ny duk — och för några år sedan kom den till Kalmar, där den ännu befinner sig i skulptören Anton Wahlendons ego. Taflan, väl bibehållen, i sin vackra originalfram, har en storlek af 65x52 cm.

ÖGONBLICKSBILDER FRÅN MOBILISERINGEN.

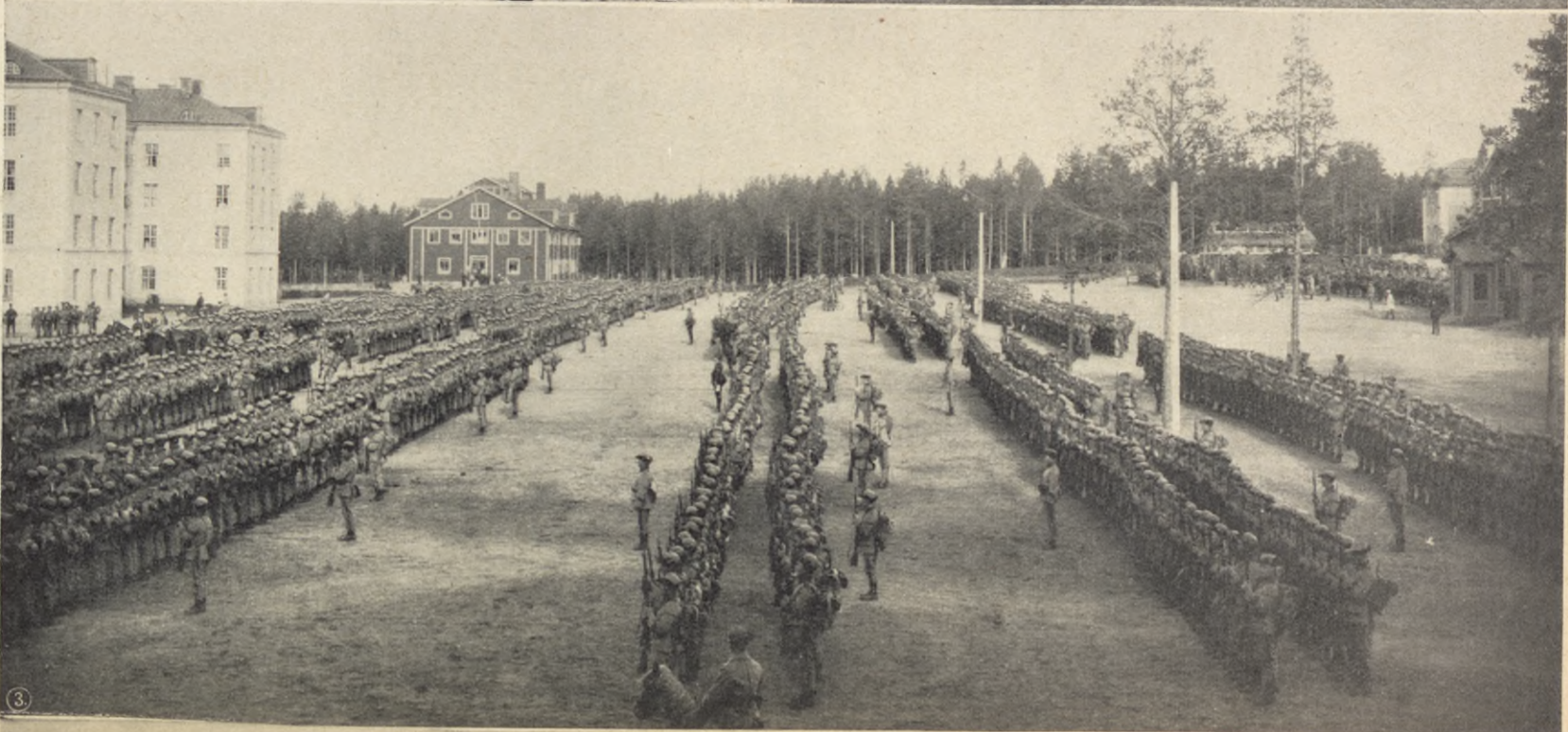

Foto. 1-2: Amatörfoto.
3-4: foto. för H. S. D. af fotograf HARNESK, UMEÅ.
5-8: foto. Sandberg, Sollefteå.

1. NORRBOTTENS REGEMENTE. En af bataljonerna. — 2. KOMMENDANTEN GENERALMAJOR TINGSTEN INSPEKTERAR TRUPPERNA. — 3. VESTERBOTTENS REGEMENTE: Parad för fanan. — 4. VESTERBOTTENS REGEMENTE PÅ MARSCH. — 5. INSPEKTION AF FÄLT SJUKHUSET — 6. LEDAMÖTER AF FÖRSVARSBEREDNINGEN FOLJA MOBILISERINGEN: Herrar H. Wijk och C. Starbäck (X). — 7. FÄLTBAKUGNAR. — 8. VID ETT FÖRPLÄGNADSKOMPANI

När detta kommer under våra läsares ögon är den norrländska försöksmobiliseringen till ända. Af allt att döma är totalintrycket äfven från militär synpunkt synnerligen godt: mobiliseringsmaskineriet fungerade tillfredsställande och de mobiliserade truppers fältduglighet var så god man rimligen kunde begära. Hvad som emellertid framför allt var ett glädjande faktum, som kunde konstateras, var den goda anordning som utmärkte de inkallade. Hvar fanns försvarsolusten, hvar försvarsnihilismen hos dessa värnpliktige, hvilka till stor del ej

ens begagnade sig af den 12-timmarsfrist, mobiliseringslagen beviljade den för inställelsen? Saken är nog den, att i samma ögonblick det verkligen gal'er, skall allt hvad försvarsolust heter vara som bortblåst och alla kappas om att göra sitt bästa för det älskade fosterlandet. Att ha fått full visshet härom, är redan i och för sig valuta nog för mobiliseringskostnaden. Men härtill kommo naturligtvis viktiga militära erfarenheter, hvilka det emellertid icke är rätta platsen hvarken att framlägga eller diskutera i denna tidskrifts spalter.

BARNENS DAG I STOCKHOLM.

H. 8. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

1. SKÅDESPELARNE RINGVALL OCH LUNDBERG I BROTTNINGSKAMP, ur hvilken den senare utgick som segrare. — 2. "PRESSENS DRAGKAMPTÄFLAN". Det segrande Nya Dagligt Allehanda-laget. — 3. OPERASÅNGAREN JOHANSSON I LÅNGDHOPP. — 4. SMÅFLICKORNAS TÄFLAN. — 5. STOCKHOLMS SPRINGPOJKAR.

Barnens dag i Stockholm firades den 21—22 september med all den glans strålände vackra, svenska höstdagar kunna förläna och under festligheter i hvilka hela Stockholm deltog med sin mest jublande feststämning. Blågula dukar vajade från alla flaggstänger, det vimlade på gator och torg af fantastisk utstyrd böss-samlare, gossorkestrar spelade. De egentliga festligheterna, knutna vid Stadion, togo sig, med sommarens idrottsfest till förebild, form af en ny Olympiad, utspelad i det glada skämtets tecken. Hufvudintresset knöt sig af lätt begripliga skäl till de sceniska artisternas olympiska lekar. Då de olika teatrarne med pomp och ståt tågade in i Stadion hyllades de af de tallösa åskådarna med frenetiskt bifall, hvilket under täflingarnes gång steg till ovationer. Operan segrade i dragkamp och stafettlöpning med Oscarsteatern som god andra. Marathonloppet med en behaglig anhaltstation i idrottsmännens med förfriskningar välförsedda foyé samlade ett lysande "fält", hvilket med bevingade steg uppsökte den hägrande oasen. Då det åter uppen-

barade sig på täflingsbanan, ledde Victor Lundberg, men distanserades i nästa ögonblick af Barcklind, som sålunda på sitt hufvud fick fästa segerkransen.

Största jublet väckte dock den dråpliga brottningsskampen mellan den knifsmala Victor Lundberg och kolossen Ringvall. Efter att på det mest obarmhärtiga sätt ha blifvit tillplattad under Ringvalls kroppshydd, syntes Victor Lundberg få öfvertaget och inom kort låg Ringvall som en slagen hjälte med skulderna mot marken vid fötterna af sin segerstolta motståndare. Samtliga täflande prisbelönades. Prisen utdelades af prinsessan Maria.

Andra dagens fästprogram upptog likaledes olympiska täflingar i Stadion. Det var nu Stockholmstidningarna, som möttes till ädel idrottskamp. Deras prestationer senterades på det lifligaste. Sedan föjde småttingarnes täflingar: man löpte i säck, rullade hjul o. s. v. Dagens glansnummer var flickornas blomstertåg, räknande inte mindre än två tusen små blomstersmyckade deltagare. Af allt att döma bör resultatet af årets Barnens dag blifva glänsande.

Kliche: Kem. A.-B. Konig Süßesparre, Stilm-Gbg.

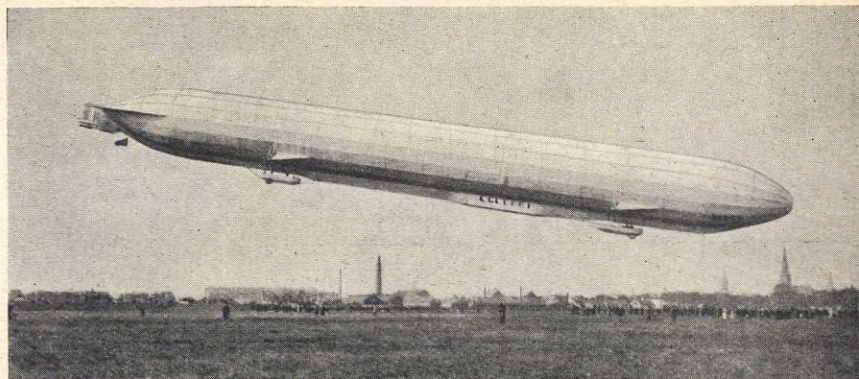
LUFTSKEPPET HANSA.

Atelier John, Malmö.

I MALMÖ.

Kliché: Bengt Sjöbergström.

Efter fotografier.

I KÖPENHAMN. X Zeppelin och följeslagare hälsas.

Zeppelin-luftskeppet "Hansa", fördrt af grefve Zeppelin, afgick den 19 sept. kl. 4 på morgonen från Hamburg till Köpenhamn och Malmö. Ombord befunno sig ett tiotal passagerare, däraf två tyska och två danska officerare, hvilka hade i uppdrag att öfvervaka, att inga fotografier togos öfver de fästningsverk, som passerades. Öfriga deltagare i färden voro tyska och danska journalister.

Kl. 10 f. m. anlände "Hansa" efter en den angenämaste färd i stilla, solig luft till Köpenhamn. Efter att under en timmes tid ha kretsat öfver staden

gick luftskeppet ned på flygplatsen på Amager, där omkring 20,000 människor stodo väntande och nu med stormande ovationer mottogo resenärerna. Kl. 11.35 gick "Hansa" åter till väders och satte kurs på Malmö dit ankomsten skedde kl. 11.55. Luftskeppet gjorde ingen landning här, utan nöjde sig med att under Malmöbornas hurrarop och jubel beskrifva några kurvor öfver staden. Därefter seglade "Hansa" ut öfver Baltiska utställningsområdet och satte sedan via Ystad kursen på Lübeck, som passerades kl. 3.30, och vidare till Hamburg, dit ankomsten ägde rum kl. 4 e. m.

DANMARKS SÄNDEBUD VID SVENSKA HOFVET.

På därom gjord ansökan har konungen af Danmark den 11 sept. beviljat afsked med pension åt danska sändebudet i Stockholm, kammarh. grefve *F. W. Spønneck*. Till hans efterträdare har utnämnts sändebudet i S:t Petersburg, kammarherre *O. C. J. B. Scavenius*. Den nye gesandten, som står midt i trettioårsåldern och tillhör en bemärkt diplomatiskt släkt, betecknas i sitt hemland som "en allvarlig, förnämt tillbakadragen man med en mur af kylighet till värn för sig själf och sina diplomatiska hemligheter", och man synes vara öfvertygad om, att han har en lysande diplomatisk bana framför sig.

Minister Scavenius har tidigare varit legationsråd i Berlin och tillträdde på nyåret 1910 envoyéposten i S:t Petersburg. Han är gift med en dotter till danska etatsrådet Gustav Hansen.

Professor Emil Frida, under pseudonymen *Jaroslav Vrchlichy* känd som en af den slaviska litteraturens främste diktare och det tjechiska språkområdets ryktbaraste skald, afled den 9 sept. i Taus, Böhmerwald, 59 år gammal. Hans alstring företeer en oändlig rikedom i fråga om ämnesval och växlande poetiska former. Man har af hans hand 30 dramer och ett 70-tal episka och lyriska samlingar. En betydande del här af har öfverflyttats till världsspråket och väsentligt

bidragit till att sprida intresset för och kändedomen om den slaviska litteraturen. Därjämte har prof. F. genom att på tjechiska tolka världslitteraturens mästerverk bland sina landsmän utfört en betydelsefull litterär mission.

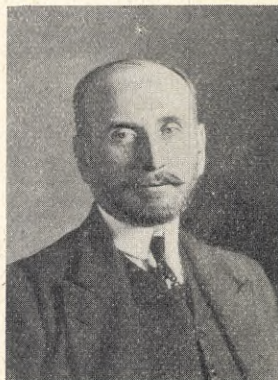
År 1892 promov. Emil Frida för sina stora förtjänster på litteraturens område till hedersdr vid Prags tjechiska univ. På följande år blef han e. o. och fem år senare ord. prof. i allmän litteraturhistoria vid samma univ. Född i närheten af Prag tillbragte han större delen af sitt lif där och var i den böhmiska hufvudsadens likasom i hela Böhmen en mycket uppmärksam och högt uppuren personlighet.

Efter porträtt.

Klikt: Bengt Sjöversparre.

O. C. J. B. SCAVENIUS.

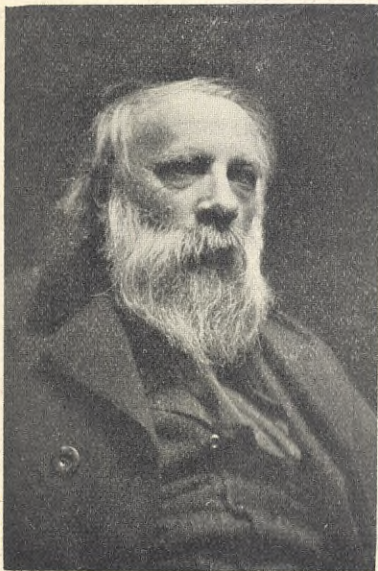

Efter porträtt.

Klikt: Bengt Sjöversparre.

RYSKE UTRIKESMINISTERN
S. P. SAZONOW.

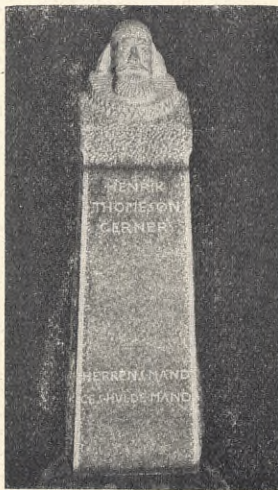
Det besök ryske utrikesministern *Sazonow* f. n. aflägger i London tillmätas af världspresen en utomordentligt stor betydelse. Ryska utrikesministeriet har bestämt, att intet officiellt meddelande skall utsändas om de rysk-engelska underhandlingarne på Balmorals slott, men utrikesminister Greys organ "Times" har ganska oförbehållsamt redogjort för de uppställda frågorna. Som första punkt på förhandlingsprogrammet står *den persiska frågan*. Den rysk-engelska traktaten rörande Persien skall revideras. Med bibehållande af landets integritet har England för afsikt att i södra Persien skaffa sig en lika stark ställning, som den Ryssland intager i norra delen. Vidare skola *Balkanfrågorna* underkastas noggrann dryftning och åtgärder vidtagas för att skingra den krigsstämning i Bulgarien, Serbien och öfriga besläktade småstater, hvilken hotar med ett för världspolitiken ödesdigert fredsbrott på Balkan. — Äfven det *turkisk-italienska* kriget kommer att, i fredssyfte, behandlas.

Efter porträtt.

Klikt: Bengt Sjöversparre.

EMIL FRIDA † (*Jaroslav Vrchlichy*.)

H. GERNERS BYST.
(Text å sid 845.)

PRES. FALLIERES BLIFVANDE BOSTAD.
(Text å sid. 845.)

DEN FRUKTANSVÄRDA
JÄRNVÄGSKATASTROFEN
VID DITTON I ENGLAND.

Spillror af det krossade och
uppburna expressståget.

Efter fotografi.

(Till illustr. å sid 844).

I Birkeröd vid Köpenhamn har i dagarne aftäckts ett minnesmärke öfver *Birkerödsprästen Henrik Gerner*, hvilken spelade en framträdande roll i de svensk-danska fäjderna under midten af 1600-talet. Han tillfångatogs af svenskarne år 1659 och fördes till Kronborg, där man förgäfvos sökte aftvinga honom den danske kungens (Fredrik III) hemliga planer, hvilka han kände. Han dömdes vidare till döden för delaktighet i den sammansvärjning, som hade Kronborgs återeröfrande till mål. Domen bringades emellertid icke till verkställighet, Gerner återfick friheten och dog efter ett verksamt lif som biskop i Viborg år 1700.

Minnesstenen, en kraftig byst hvilande på en granitsockel, är efter modell af Johannes Kragh, skulpterad af en svensk bildhuggare Jönsson(?). I st. f. vårt frågetecken har "Politiken" ett talande utrops-tecken och ordet "svensk" kursiveradt.

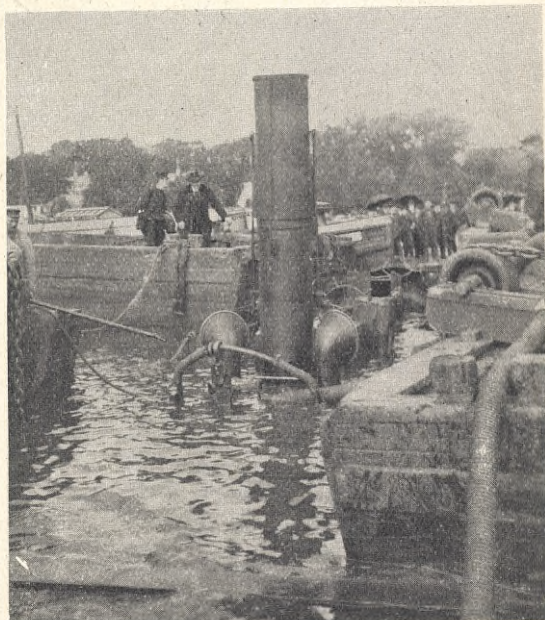
* * *

Frankrikes president, *Fallières*, hvars 7 års långa presidentid utlöper den 17 febr. 1913, har förklarat, att han från nämnda tidpunkt kommer att helt och hållet draga sig tillbaka från politiken för att framdeles lefva som "enkel borgare" i Paris. Föresatsens allvar synes intygas af det sakförhållandet, att presidenten i dagarne för sin och sin familjs räkning förhyrt andra våningen i huset n:r 19 vid Rue Francois I. Det är 14 år sedan president *Fallières* bodde i en privatvåning. Under mellantiden har han i egenskap af dels senatens president, dels Frankrikes president förfogat öfver bostad i franska statsbyggnader.

En fruktansvärd järnvägsolycka inträffade den 17 sept. i England, i det att expresseståget Chester—Liverpool ursparade vid Ditton, då det skulle gå in på ett sidospår för att låta ett mötande snälltåg passera. Lokomotivet formligen krossades mot en stenbro och det öfriga tåget, som slet kopplingarne, rusade in på stationsområdet, där de främsta vagnarne vräktes ihop i en enda hög af spillror, ur hvilka i nästa ögonblick lågorna slog upp. Brandmanskap och arbetare skyndade till undsättning, men drefvos gång på gång tillbaka af elden. Inger enda af passagerarne i de två främsta vagnarne slapp undan olyckan med

Kliché: Bengt Sjöström.

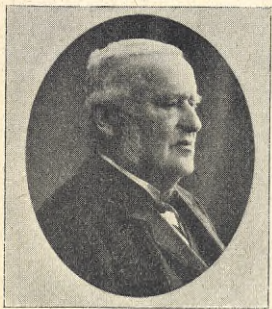
lifvet, men ur de öfriga mindre skadade vagnarne lyckades man genom fönstren rädda en del passagerare, af hvilka dock många voro så svårt lemlästade, att föga hopp om deras vederfaende finnes. Vid olyckan omkommo 14 personer och skadades mer eller mindre svårt, 50 personer.

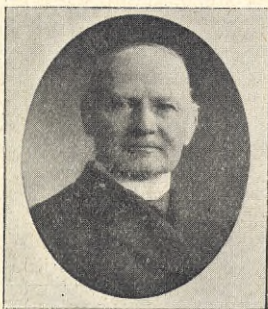
BERGNING AF BOGSERÅNGAREN "ROSA", som förolyckades under utbogsering från Stockholms hamn af ångaren "Finlandia" den 11 sept. (Foto. Svinhufvud, Sthlm.)

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

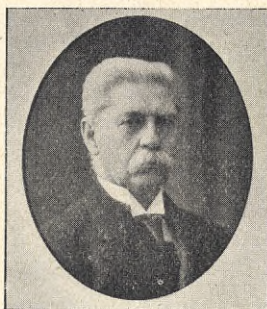
* Data å nästa sida.

B. F. FÄGERSKIÖLD.
V. Häradshöfding. — Vesterås.
85 år 23 Sept.*

A. A. NORBERG.
F. d. Justitieråd. — Mariefred.
75 år 16 Sept.*

E. R. V. HEDENSTIERNA.
Borgmästare — Sköfde.
65 år 28 Sept.*

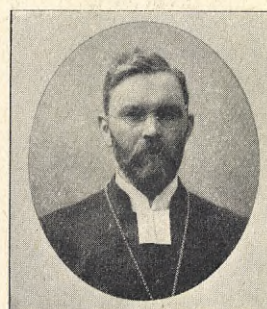
A. G. S. BORGSTRÖM.
Justitieråd. — Stockholm.
50 år 17 Sept. (Se ärg. XIII:29)

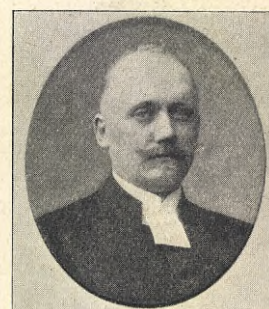
C. F. REUSER.
F. d. Kontr.-prost. — Kyrkoh.
Stenkyrka. 85 år 8 Sept.

K. A. A. HASSELSKOG.
Kontr.-prost. — Kyrkoherde.
Alingsås. — 60 år 1 Okt.

O. BERGQVIST.
Biskop — Luleå.
50 år 24 Sept.*

J. A. L. QUIST.
Kyrkoherde. — Kommunalordf.
Osma. — 50 år 8 Sept.

G. A. BAGGE.
Major. — Göteborg.
60 år 17 Sept.*

M. M. BERGLUND.
Byrådir. o. Förest. f. Stat. jernv.
ko.tr.-kontor. 60 år 20 Sept.

E. W. ÖBERG.
Postdirektör. — Göteborg.
50 år 22 Sept.*

S. GYLLENSTIERNA
Frilh. — Ryttmästare. — Malmö.
50 år 12 Sept.*

G. A. ALDÉN.
Skriftställare. — Stockholm.
60 år 16 Sept.*

A. BERGHEL.
Praktiserande läkare. — Sthlm.
55 år 26 Sept.*

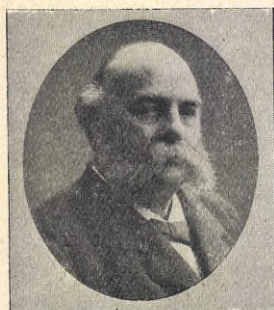
E. FLORMAN.
K. Hoffotograf. — Stockholm.
50 år 20 Sept.*

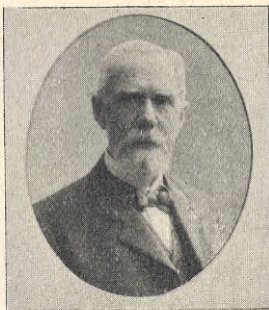
K. A. T. BLANCHE.
Journalist. Skriftställare.
Stockholm. — 50 år 16 Sept.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data nedan.

F. L. N. NORDENADLER.
Veterinärläkare. — Sthlm.
70 år 16 Sept.

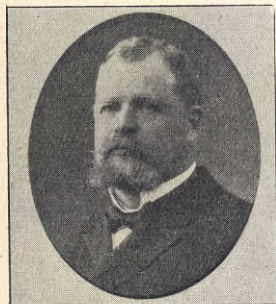
J. G. ROS.
Godsägare. — Leksand.
60 år 19 Sept.*

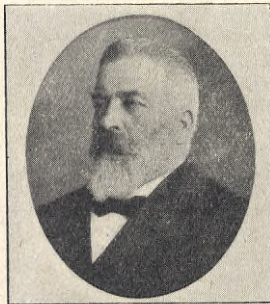
N. A. ERIKSSON.
Landbrukare. Kommunolman.
Flenno. — 60 år 29 Sept.

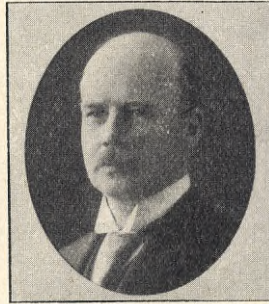
J. A. BERGLUND.
Stadsjånare. — Mariefred.
50 år 30 Sept.*

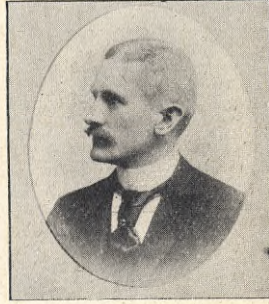
D. T. EGNELL.
Direktör. — Sköfde.
60 år 24 Sept.*

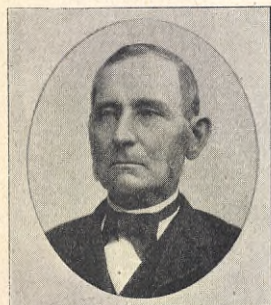
J. A. RYDH.
Direktör. — Stockholm.
60 år 20 Sept.*

C. Y. HERMELIN.
Friherre. Disponent — Bångbo.
50 år 25 Sept.*

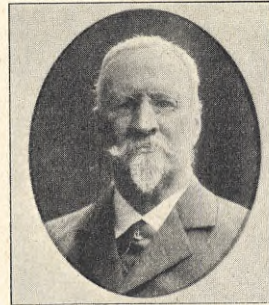
S. K. O. FORSGREN.
Bankdirektör. — Luleå.
50 år 30 Sept.*

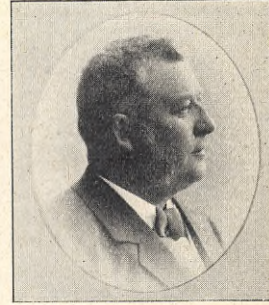
P. HOLM †.
F. d. Kronolänsmän. — Jons-
gd. F. 21 † 10 Sept.*

F. VIKSTRÖM †.
Hojrättskommisarie. — Ljung-
by. F. 26. † 12 Sept.

J. B. T. BESKOW †.
Kammarherre. — Stockholm.
F. 35. † 13 Sept.*

C. G. WICKBERG †.
V. Konsul. Skeppsklarare. —
Sundsvall. F. 30. † 10 Sept.*

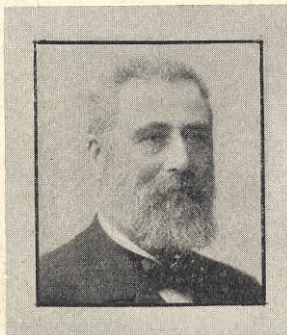
BROR FÄGERSKIÖLD. Stud.-ex. 48. hojr. ex. 53. v. häradshöfd 57; not. publ., magistr.-sekr. o. lit. rådman i Köping 61—01. Sekr. i styr. i Köping—Uttersbergs jernv. a.-b. 64—01.

ALFRED NORBERG. Stud.-ex. 57. hojr. ex. 61. v. häradshöfd. 64. assessor i S. Hojr. 74. revisionssekr. 76; exp.-chef i Eckles. dep. 78. led. af Nya Lagberedningen 84. justitieråd 86—03. Komm. m. st. k. N. O.

ERNST HEDENSTIERNA. Stud.-ex. 66. hojr. ex. 73. länsnot. i Skarab. län 74—84. borgmästare i Sköfde sedan sistn. år. Led. af styr. i Skarab. E. Bank sedan 85. ordf. sedan 08. Led. af Hushålln. Sällsk. förvaltn.-utsk. Landstingsman. Led. af Riksd. A. K. 06—08. sedan sistn. år led. af Riksd. F. K.

OLOF BERGOVIST. Stud.-ex. 84. teol. kand. 92. prestv. s. å. kyrkoherde i Gellivare 96. biskop i Luleå stift 04. Teol. dr. 07. Led. af Riksd. F. K. 11.

GEORG BAGGE. U. löjtn. v. Verm. fältjäg. reg. 72. instr. off. v. Krigsskolan 79—80. kapten 91. älsked 02. major i armén 09. Befälh. i Göteborgs landstomsomr. 10. V. ordf. i o. synnerligen verksam inom den på hans initiativ 08 bildade Göteborgs landstoms befälsförening. Styr.-led. i Sv. landstomskongressen; led. af v. Sveriges folkbidn. förbund. Förf. t. Populär stat. handbok öfver Europas stater (85). L'Armée suédoise; led. af Soc. de Statistique i Paris.

A. NACHMANSON †.
Grosshandlande. — Stockholm.
F. 42. † 17 Sept.*

ERNST ÖBERG. Stud.-ex. 82. e. o. postexpeditör 84. postexpeditör 97. not. hos general-poststyrelsen 02. postinspektör o. chef i södra postdistriktet 05; postdirektör o. chef i vestra postdistriktet sedan 10.

STEN GYLLENSTIERNA. U.-löjtn. v. Kronprinsens husareg. 82. ryttm. 02. Sedan 03 ordf. i Malmöhus läns skytteförb. verkst. utsk. Inneh. förbundets förtjänstmedalj i guld samt idrottsmärket i guld.

GUSTAF ALDÉN. Stud.-ex. 74. fil. kand. 78. lärare v. N. Kalm. läns folkhögskola s. å. förestånd. 80—89. Red.-sekr. i Aftonbladet 89. redaktör för tidn. vecko-sedan halveckouppl. 92—11. Var på sin tid komm.-stäm-moordf., landstingsman (85—87). Led. af Adolf Fredr. förs. kyrkoråd o. ordf. i dess komm.-fören. Utg. af kulturhist. o. encyklopediska skrifter, sersk. *Med borgarens bok*.

ALFRED BERGHEL. Stud.-ex. 79. med. lic. 99. Bad-intendent på Särö 1900—01, öfverläkare v. Strömstads badskranst. sedan 02. prakt. läkare i Stockholm sedan 99. Ordf. i Medicinska fören. 98—1900, sekr. i Stockh. läkarefören.; ordf. i Svenska kurortfören. Led. af Fat-tigv.-nämnden.

ERNEST FLORMAN. Sedan tolf år inneh. af den be-kanta och framstående fotografaffären, Atelier Florman i Stockholm. Ordförande i Svenska fotograförbundet.

Efter fotografier.

NORRKÖPINGS NYA HAMNKAJ.
Öfverst: TOTALVY. Nederst: INVIGNINGEN.

Kitché: Bengt Silfversparre.

Den 19 sept. invigdes i närvaro af länets höfding, stadens borgmästare, fullmäktige, hamnstyrelse m. fl. *Norrköpings nya hamnkaj*. Första framställningen om denna kaj gjordes af hamnstyrelsen i sept. 1910 och redan i dec. samma år gaf stadsfullmäktige enhälligt och utan debatt sitt samtycke till den föreslagna anläggningen. Den nya kajen har en längd af 500 meter med ett vattendjup utanför kajen af 7 meter och med en bäarkraft på kajen af 3 å 4 tons pr kvm. Kajen, som till konstruktör haft byggnadschefen Carling, har dragit en kostnad af 570,000 kr., hvilken summa, sedan järnvägsspår, maskiner för lastning och lossning blifvit färdiga, srensättning m. m. utförts, beräknas stiga till 800,000 kronor.

(TILLHÖR VECKANS PORTRÄTTGALLERI.)

GUSTAF ROS. Stud.-ex. 72, afg. fr. Ultuna landtbl. inst. 78, öfvertog derefter Edshult m. fl. egendomar i Kopparbergs län. Led. af Hushålln. Sällsk. förvaltn.-utsk. sedan 93. led. af Skogsv.-styr.; ordf. i styr. o. verkst. dir. i Österdalarnes ångt. A.-B. sedan 94. kassadirektör i Siljans jernv. A.-B. sedan 82, kontrollant v. Kopparb. E. Banks kontor i Leksand. Landstingsman. Led. af Riksd. F. K. 02—10; statsrevisor 06—09.

JOHAN AXEL BERGLUND. Sedan tjugu år stadstjenare i Mariefred, sedan 8 år hamnfogde o. led. af hamnstyr. Led. af styr. i Arbetarefören., Handtverksfören., o. Skyttefören.

THEODOR EGNELL. Eg. af Bryggeriet Nordstjärnan i Sköfde. Ordf. i Mell. Sveriges Brygg-fören, sedan 97, styr.-led. i Svenska Brygg-fören, sedan 05; Styr.-led. i Skarab. E. Bank 09, i Sköfde sparbank 01. Stadsfullmäktigt 84, led. af drätselkam. 81, ordf. 85—90; landstingsman 92—10.

JOHAN RYDH. Utg. fr. Eskilstuna tekn. skola 76, ingenjör v. Nya a.-b. Atlas 78—02, senare åren såsom chef i värmeafd. Bildade 02 Värmeledn. a.-b. Calor o. är dess chef.

YNGVE HERMELIN. Stud.-ex. 82, utex. fr. Tekn. högsk. 85, ingenjör v. A.-B. Österby bruk 86—91, v. Schebo bruk 91—99, öfvering. v. Vikmanshytte bruk 99—03; disponent v. Kortfors Stälverk 03—05, disp. o. verkst. direktör i A.-B. Bångbo rörverk sedan 05. På sin tid nämndeman, kommunalst. ordf. o. landstingsman. Styr.-led. i A.-B. Bångbo rörverk 05, i A.-B. Nya Kopparbergs Bergslag 06, i A.-B. Elektrometall 08, m. fl.

SIGNE FORSGREN. Stud.-ex. 83, intr. i Riksb. tjänst 84, verkst. styr.-led. o. vice ordf. v. Riksbankens afd. kontor i Luleå sedan 07. Led. af Norrb. Skytteförb. verkst. utsk. sedan 08.

PER HOLM †. Ord. länsman 51—77. På sin tid ordf. i komm. stämman, o. attvig.-styr. Styr.-led. o. delegare i Ströms Trävaru a.-b. 79—09.

THEODOR BESKOW †. Stud.-ex. 54, kansliex. 57, u. löjtn. v. Lifreg. drag. 59, löjtn. 66, afsked 69. Kammarherre 68. Inneh. till 81 egendomen Vendelsö, var derelut bosatt i Stockholm. Tjenstgj. v. Riksarkivet.

GEORGE WICKBERG †. Sjökapit. ex. 53, fartygsbefälh. 63—79; skeppsklarerare o. inneh. af firman C. G. Wickberg & Co. i Sundsvall sedan sistn. år. På sin tid o. under en lång följd af år led. af Sundsvalls stadsfullmäktige, drätselkammare o. handels- o. sjöf.-nämnd.

ABRAHAM NACHMANSON †. På sin tid innehåfvare af lärfrskramhandelsfirman Nachmanson & Ericson i Stockholm. Föreståndare i Mosaiska

församlingen derst. Styrelseledamot i Fören. i Vålgörenhetens ordnande, i Fören. i sinnesslöa barn. — Nachmanson utöfvade en filantropisk verksamhet af sällspord omfattning och beskafienhet. — Han egnade hela sin varma ömmande hängivenhet åt arbete till lindrande af nöd, där hjälp var mest behölig. Och för honom hade nöden ingen religionsbekännelse alla utan åtskillnad bistod han där han hade möjlighet. Om honom har också vid hans bortgång fallits de lika märkliga som vackra orden "nu är det landssorg i de fattiges rike".

Till bild å sid. 838.

Vid nu pågående gatuarbeten i Eskiltuna har man på den gamla klosterplatsen påträffat två *grafkamrar* från långt förlutnen tid. Den ena har till golf och väggar gamla runhällar med i det stora hela väl bibehållna runtecken. I grafven fann man nio människoskallar. Den andra grafven, uppförd af vanliga grästen, inneslöt ett människoskelett i ganska välbevaradt skick.

INNEHÅLL

Antenor och Herman Nydqvist. Porträtt och biografier med anledning af Nydqvist & Holms 1000:de lokomotiv. — Kronprinsens arkeologiska utgräfnings på Bolmsö. — Prins Eugen i Grängsbergens grufva. — Bilder från mobiliseringen. — Internationella olympiska medaljen till fru C. Wersäll. — Stadions nye chef. — Amerikansk minnesmedalj öfver V. Olympiaden. — Barnens dag i Stockholm. — G. Cederströms historiska målning "Det stora äfventyret". — Ett nyupptäckt Alexander Roslin-porträtt. — Fornfynd i Eskiltuna. — Invigning af nya hamnkajen i Norrköping. — "Hansas" Järn öfver Köpenhamn och Malmö. — Danskt ministerskifte i Stockholm. — Rysk-engelsk storpolitik. — Emil Frida †. — Dansk minnesvård. — President Fallières hyr privathoning. — Järnvägssolycka i England. — "Rosas" bergning. — Porträttgalleri m. m.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskildt medgifoande förbjudes vld laga påföljd.